

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ Δ/ΚΟΥ-ΟΙΚ/ΚΟΥ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ Ν. ΚΥΚΛΑΔΩΝ**

Ερμούπολη, 17/04/2025
Α.Π.: 10380

Ταχ. Δ/ση: Επτανήσου 35
Ταχ. Κώδικας : 84100 - Ερμούπολη
Πληροφορίες: Κ. Ρούσσου
Τηλέφωνο : 22813 60203
E-mail: tm_grammateias_syr@apdaigaiou.gov.gr

ΘΕΜΑ: Ειδική διοικητική προσφυγή του κ. Ιωάννη Σιώτου του Αντωνίου, επικεφαλής της παράταξης μείζονος μειοψηφίας Δήμου Τήνου και αντιπροέδρου – τακτικού μέλους Δημοτικής Επιτροπής Δήμου Τήνου, κατά της υπ’αρ. 363/17-12-2024 (ΑΔΑ: ΨΓΠΤΩΗ6-ΠΑΔΗ) απόφασης της Δημοτικής Επιτροπής Δήμου Τήνου.

**Α Π Ο Φ Α Σ Η
Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΑΙΓΑΙΟΥ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

- των άρθρων 6, 6Α, 6Β, 214, 227, 238 και 280 του ν. 3852/2010 (87 Α') «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης»,
- του άρθρου 194 του ν. 3463/2006 (114 Α') «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων» και
- του π.δ. 143/2010 (236 Α') «Οργανισμός της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου».

2. Την υπ’αρ. πρωτ. 86784/19.12.2022 (1183/Υ.Ο.Δ.Δ., ΑΔΑ: 6ΙΗ446ΜΤΛ6-ΤΩ1) απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών με την οποία η Μαριάννα Νικολαΐδου διορίστηκε Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου.
3. Την υπ’αρ. πρωτ. οικ. 26181/26.06.2020 (ΑΔΑ: ΨΜ3ΕΟΡΠ1-69Ρ) απόφαση του Ασκούντος Καθήκοντα Συντονιστή Α.Δ. Αιγαίου.
4. Την από 21.12.2024 ειδική διοικητική προσφυγή του κ. Ιωάννη Σιώτου του Αντωνίου, επικεφαλής της παράταξης μείζονος μειοψηφίας Δήμου Τήνου και αντιπροέδρου – τακτικού μέλους Δημοτικής Επιτροπής Δήμου Τήνου, κατά της υπ’αρ. 363/17-12-2024 (ΑΔΑ: ΨΓΠΤΩΗ6-ΠΑΔΗ) απόφασης της Δημοτικής Επιτροπής Δήμου Τήνου, η οποία έλαβε αριθμό πρωτοκόλλου 4628/17-02-2025.
5. Το υπ’αρ. πρωτ. 5399/25-02-2025 έγγραφό μας προς το Δήμο Τήνου περί παροχής απόψεων επί της ως άνω προσφυγής.

6. Το από 19.03.2025 (Α.Π. ΑΔΑ: 7553/19-03-2025) απαντητικό έγγραφο του Δήμου Τήνου περί παροχής απόψεων επί της ως άνω προσφυγής.
7. Τα περιελθόντα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης.

Επειδή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6Α «Γραμματείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης» του ν. 3852/2010 (87 Α'), όπως προστέθηκε από το άρθρο 63 του ν. 4954/2022 (136 Α'), ορίζεται ότι: «1. Σε κάθε Αποκεντρωμένη Διοίκηση προΐσταται Γραμματέας που καταλαμβάνει θέση μετακλιττού υπαλλήλου με βαθμό 2ο της κατηγορίας των ειδικών θέσεων. ...2...3...4...5...6...».

Επειδή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6Β «Αρμοδιότητες Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης» του ανωτέρω νόμου, ορίζεται ότι: «1. α. Ο Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης είναι υπεύθυνος για την άσκηση της κυβερνητικής πολιτικής για θέματα που αφορούν στην αποκεντρωμένη διοίκηση... 2... 3. Μέχρι την έναρξη λειτουργίας της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α., όπου στα άρθρα 128, 129 και 130 του ν. 4555/2018 (Α' 133) αναφέρεται Επόπτης Ο.Τ.Α., νοείται ο Γραμματέας της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. 4. Όταν στη νομοθεσία αναφέρεται ο Συντονιστής Αποκεντρωμένης Διοίκησης των άρθρων 28 και 28Α του ν. 4325/2015, νοείται εφεξής ο Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, εκτός από τις περιπτώσεις που ο Συντονιστής Αποκεντρωμένης Διοίκησης αναφέρεται ως προϊστάμενος των οριζόντιων υποστηρικτικών υπηρεσιών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, όπως ορίζονται στην περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 35 του ν. 4622/2019.».

Επειδή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 214 «Αρχές - έκταση και περιεχόμενο της κρατικής εποπτείας» του ν. 3852/2010 (87 Α') «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης», όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 108 του ν. 4555/2018 (133 Α') «Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης - Εμβάθυνση της Δημοκρατίας - Ενίσχυση της Συμμετοχής - Βελτίωση της οικονομικής και αναπτυξιακής λειτουργίας των Ο.Τ.Α. [Πρόγραμμα «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι»] - Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των ΦΟΔΣΑ - Ρυθμίσεις για την αποτελεσματικότερη, ταχύτερη και ενιαία άσκηση των αρμοδιοτήτων σχετικά με την απονομή ιθαγένειας και την πολιτογράφηση - Λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών και άλλες διατάξεις. (Φ.Ε.Κ. 133/τ. Α'/19.07.2018)» και ισχύει: «1. Το κράτος ασκεί στους Ο.Τ.Α. και στα νομικά πρόσωπα αυτών εποπτεία, που συνίσταται αποκλειστικά σε έλεγχο νομιμότητας και δεν επιτρέπεται να εμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση τους ούτε να υπερέχεται σε κρίσεις για τη σκοπιμότητα της δράσης τους ή να θίγει τη διοικητική και οικονομική τους αυτοτέλεια. Ειδικότερα η κρατική εποπτεία των Ο.Τ.Α. συνίσταται: (α) σε έλεγχο των πράξεων (έλεγχος νομιμότητας) και (β) σε έλεγχο των προσώπων (πειθαρχικός έλεγχος των αιρετών) [...]».

Επειδή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 227 «Ειδική διοικητική προσφυγή - Αιτήσεις θεραπείας» του ν. 3852/2010 (87 Α'): «1. Οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον μπορεί να προσβάλει

τις αποφάσεις των συλλογικών ή μονομελών οργάνων των δήμων, των περιφερειών, των νομικών προσώπων αυτών, καθώς και των συνδέσμων τους, για λόγους νομιμότητας, ενόπτιον του Επόπτη Ο.Τ.Α., μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από τη δημοσίευση της απόφασης ή την ανάρτησή της στο διαδίκτυο ή από την κοινοποίησή της ή αφοτόυ έλαβε πλήρη γνώση αυτής. Ατομικές πράξεις κοινοποιούνται στον ενδιαφερόμενο με απόδειξη παραλαβής και αναφέρουν υποχρεωτικά ότι κατ' αυτών χωρεί ειδική προσφυγή για λόγους νομιμότητας ενόπτιον του Επόπτη Ο.Τ.Α. μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών 2. Προσφυγή επιτρέπεται και κατά παράλειψης οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας των οργάνων της προηγούμενης παραγράφου. Στην περίπτωση αυτή η προσφυγή ασκείται εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την παρέλευση άπρακτης της ειδικής προθεσμίας που τυχόν τάσσει ο νόμος για την έκδοση της οικείας πράξης, διαφορετικά μετά την παρέλευση τριμήνου από την υποβολή της σχετικής αίτησης του ενδιαφερομένου. 3... 4... 5. Ο Επόπτης Ο.Τ.Α. (νυν Γραμματέας) αποφαινεται επί της προσφυγής μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο (2) μηνών από την υποβολή της. Αν παρέλθει η ανωτέρω προθεσμία χωρίς να εκδοθεί απόφαση θεωρείται ότι η προσφυγή έχει σιωπηρώς απορριφθεί. 6...».

Επιδή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 231 «Υποχρέωση συμμόρφωσης» του ν. 3852/2010 (87 Α'), ορίζεται ότι: «1. Τα συλλογικά και μονομελή όργανα των δήμων και των περιφερειών, καθώς και τα νομικά πρόσωπα και οι σύνδεσμοι αυτών έχουν υποχρέωση συμμόρφωσης χωρίς καθυστέρηση προς τις αποφάσεις του Επόπτη Ο.Τ.Α. που εκδίδονται σύμφωνα με τα άρθρα 225 έως 228. 2. Την υποχρέωση της παραγράφου 1 έχει και το πάσης φύσεως προσωπικό που υπηρετεί στα νομικά πρόσωπα της παραγράφου 1 με οποιαδήποτε σχέση εργασίας. 3. Οι δημοτικοί και περιφερειακοί σύμβουλοι, καθώς και τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου των δήμων και των περιφερειών, έχουν υποχρέωση συμμόρφωσης με τις υποδείξεις της αρμόδιας για τον έλεγχο και την εποπτεία Αρχής, οι οποίες γίνονται στο πλαίσιο ελέγχου νομιμότητας απόφασης ή εξέτασης προσφυγής. 4. Η μη τήρηση των υποχρεώσεων των παραγράφων 1, 2 και 3 συνιστά σοβαρή παράβαση καθήκοντος, η οποία ελέγχεται πειθαρχικά κατά τις οικείες διατάξεις που δύνανται τους αιρετούς και το προσωπικό των ανωτέρω νομικών προσώπων.».

Επιδή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 238 «Εποπτεία των Ο.Τ.Α. μέχρι την έναρξη λειτουργίας της ΑΥΕ Ο.Τ.Α. - Μετάταξη στην ΑΥΕ Ο.Τ.Α. προσωπικού των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων - Έναρξη λειτουργίας ΑΥΕ Ο.Τ.Α.» του ν. 3852/2010 (87 Α'), ορίζεται ότι: «1. Μέχρι την έναρξη λειτουργίας της ΑΥΕ Ο.Τ.Α. ο έλεγχος νομιμότητας των πράξεων, κατά τα άρθρα 225 έως 227, ασκείται από τον Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης και τις Ειδικές Επιτροπές του άρθρου 152 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006, Α' 114), οι οποίες βρίσκονται στις έδρες των περιφερειών που ανήκουν στην ανωτέρω Αποκεντρωμένη Διοίκηση, καθώς και τις Επιτροπές Ελέγχου των Πράξεων του άρθρου 68 του Κώδικα Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης (π.δ. 30/1996, Α' 21), που βρίσκονται στην έδρα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Οι επιτροπές

αυτές συγκροτούνται με απόφαση του Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. 2. Όπου στα ανωτέρω άρθρα αναφέρεται ο Επόπτης Ο.Τ.Α., κατά το μεταβατικό διάστημα, νοείται ο Γραμματέας της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης... 3... 4... 5... 6. Μέχρι την έναρξη λειτουργίας της ΑΥΕ Ο.Τ.Α. δεν εφαρμόζεται η παράγραφος 6 του άρθρου 227 [...].»

Επειδή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 24 του π.δ. 143/2010 (236 Α') «Οργανισμός της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου», ορίζεται ότι: «Μέχρι την έναρξη λειτουργίας της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ η εποπτεία του Κράτους επί των ΟΤΑ και των νομικών τους προσώπων, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 214 του ν. 3852/2010, ασκείται από το Τμήμα Προσωπικού και τα Τμήματα Διοικητικού – Οικονομικού της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου».

Επειδή η απόφαση της Γραμματέως της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου εκδίδεται εντός της αποκλειστικής προθεσμίας δύο (2) μηνών του άρθρου 118 «Ειδική διοικητική προσφυγή - Αιτήσεις θεραπείας» του ν. 4555/2018 «Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης - Εμβάθυνση της Δημοκρατίας - Ενίσχυση της Συμμετοχής - Βελτίωση της οικονομικής και αναπτυξιακής λειτουργίας των Ο.Τ.Α. [Πρόγραμμα «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι»] - Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των ΦΟΔΣΑ - Ρυθμίσεις για την αποτελεσματικότερη, ταχύτερη και ενιαία άσκηση των αρμοδιοτήτων σχετικά με την απονομή ιθαγένειας και την πολιτογράφηση - Λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών και άλλες διατάξεις. (Φ.Ε.Κ. 133/τ. Α' /19.07.2018)» από τη λήψη της προσφυγής.

Επειδή, όπως προκύπτει από την υπ' αρ. πρωτ. οικ. 26181/26.06.2020 (ΑΔΑ: ΨΜ3ΕΟΡΠ1-69Ρ) απόφαση του Ασκούντος Καθήκοντα Συντονιστή Α.Δ. Αιγαίου, το Τμήμα Διοίκησης Νομού Κυκλάδων της Διεύθυνσης Διοικητικού - Οικονομικού Νοτίου Αιγαίου της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου, ασκεί την αρμοδιότητα ελέγχου των προσφυγών των Ο.Τ.Α. α' βαθμού του Νομού Κυκλάδων έως την έναρξη λειτουργίας της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α..

Επειδή με την υπό εξέταση προσφυγή ζητείται η ακύρωση της υπ' αρ. 363/17-12-2024 (ΑΔΑ: ΨΓΠΠΩΝ6-ΠΔΗ) απόφασης της Δημοτικής Επιτροπής Δήμου Τήνου, με θέμα: «Σύναψη Σύμβασης Χρησιδανείου με ..., για την δωρεάν παραχώρηση τμήματος του ακινήτου του στη θέση ... με επιφάνεια (του τμήματος) 500 τμ για δύο (2) έτη, για την εγκατάσταση φορητής μονάδας ασφαλάτωσης, με δικαίωμα του Δήμου μετά την λήξη του χρησιδανείου να κινήσει τη διαδικασία και να μισθώσει το ακίνητο για 15 έτη..».

Επειδή σε περίπτωση υποβολής προσφυγής ο έλεγχος του Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης αφορά καταρχήν το παραδεκτό αυτής και στη συνέχεια το βάσιμο. Εφόσον κριθεί ότι η προσφυγή είναι παραδεκτή, τότε ελέγχεται το βάσιμο αυτής, διαφορετικά απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

Επειδή προϋποθέσεις του παραδεκτού της προσφυγής είναι: (i) το έννομο συμφέρον του προσφεύγοντος (ii) η προθεσμία και (iii) η φύση της προσβαλλόμενης πράξης.

Επειδή, κατά πάγια νομολογία του ΣτΕ (ΣτΕ 1002/2007), το έννομο συμφέρον πρέπει να είναι άμεσο, προσωπικό και ενεστώς, να υπάρχει δε στο πρόσωπο του προσφεύγοντος κατά την έκδοση της προσβαλλόμενης διοικητικής πράξης, κατά την άσκηση του ενδίκου μέσου και κατά τη συζήτηση της υπόθεσης. Για την ύπαρξη του έννομου συμφέροντος, κατά τα ανωτέρω, δεν αρκεί το γενικό ενδιαφέρον κάθε πολίτη, αλλά απαιτείται ιδιαίτερο και άμεσο έννομο συμφέρον ή ύπαρξη του οποίου κρίνεται, όταν η πράξη ή η απόφαση δεν απευθύνεται ευθέως προς τον προσφεύγοντα, μόνον εφόσον δημιουργεί γ' αυτόν συγκεκριμένους έννομους συνέπειες από το σύνδεσμο που υπάρχει μεταξύ των εννόμων αποτελεσμάτων, τα οποία επέρχονται από την προσβαλλόμενη διοικητική πράξη και το περιεχόμενο μιας συγκεκριμένης νομικής κατάστασης ή ιδιότητας στην οποία βρίσκεται ή την οποία έχει και επικυλιέται ο αιτών-προσφεύγων (ΣτΕ 2717/2007, Ολ. ΣτΕ 971/1998, Ολ. ΣτΕ 2856/1985, Ολ. ΣτΕ 2855/1985). Πρέπει δε το έννομο συμφέρον να προσδιορίζεται και να προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου ή από εκείνα που υποβάλλει ο προσφεύγων (ΣτΕ 932/1982, 14/1983, 5116/1996). Κατά τα ανωτέρω αναφερόμενα και προκειμένου το έννομο συμφέρον να είναι προσωπικό, μεταξύ της προσβαλλόμενης πράξης και του προσφεύγοντος πρέπει να υπάρχει ειδική σχέση, η οποία θίγεται κατά τρόπο βλαπτικό είτε από την προσβαλλόμενη πράξη είτε από την παράλειψη από οφειλόμενη νόμιμη ενέργεια, δηλαδή τούτο να συνδέεται άμεσα με την βλάβη που υφίσταται ο αιτών (ΣτΕ 2998/1998, 2305/1995). Περαιτέρω, το έννομο συμφέρον πρέπει να είναι άμεσο, δηλαδή τη βλάβη από την προσβαλλόμενη πράξη να υφίσταται προσωπικώς ο ίδιος ο αιτών-προσφεύγων και όχι άλλο πρόσωπο με το οποίο ο αιτών συνδέεται ή συνδεόταν με ορισμένη σχέση (ΣτΕ 605/2008). Τέλος, πρέπει να είναι ενεστώς, δηλαδή η βλάβη να υφίσταται τόσο κατά το χρόνο της έκδοσης της πράξης ή της συντέλεσης της παράλειψης, όσο και κατά το χρόνο άσκησης της προσφυγής και κατά το χρόνο εξέτασης αυτής, η δε εκ της πράξης ή της παράλειψης βλάβη πρέπει να έχει επέλθει ή να είναι λογικά αναπόφευκτη (ΣτΕ 4045/1996). Συμφέρον μέλλον ή ενδεχόμενο (ΣτΕ 2449/1980) και αόριστο ή απλώς προσδοκώμενο ή παρελθόν καθιστά την προσφυγή απαράδεκτη.

Επειδή, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 118 «Ειδική διοικητική προσφυγή - Αιτήσεις θεραπείας - Αντικατάσταση του άρθρου 227 του ν. 3852/2010» του ν. 4555/2018 (133 Α'): *«Δικαίωμα για την άσκηση της ειδικής διοικητικής προσφυγής τεκμαίρεται ότι έχουν όλοι οι αιρετοί του οικείου δήμου ή περιφέρειας, ανεξάρτητα από το εάν έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση κατά την οποία ελήφθη η προσβαλλόμενη απόφαση, εφόσον δεν την υπερψηφίσαν. [...]»*.

Επειδή, όπως κρίθηκε από το ΣτΕ, οι δημοτικοί σύμβουλοι, οι οποίοι δεν έχουν συμπράξει στην έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης, καθιερώνουν έννομο συμφέρον ως εκ της ιδιότητάς τους, διότι στα πλαίσια άσκησης των καθηκόντων τους ως εκπρόσωποι της τοπικής κοινωνίας, οφείλουν να μεριμνούν και για τη τήρηση της νομιμότητας. Έννομο συμφέρον, έχουν όχι μόνο οι σύμβουλοι που καταψήφισαν την σχετική απόφαση, αλλά και όσοι σύμβουλοι απουσίαζαν από τη

συνεδρίαση του οργάνου όπου αυτή λήφθηκε, είτε επειδή ενώ κλήθηκαν δεν παρέστησαν στη συνεδρίαση, είτε διότι αποχώρησαν από αυτή (αριθμ. πρωτ. 295187/7.8.2013, 42260/2017/31.01.2018 έγγραφα ΥΠΕΣ και ΝΣΚ 270/2017). Το έννομο συμφέρον θεμελιώνεται σύμφωνα με την απόφαση στην θεσμική ιδιότητά τους ως συμβούλων, και είναι ως εκ τούτου ανεξάρτητο από το εάν θίγονται ατομικώς από την προσβαλλόμενη απόφαση.

Επειδή ο προσφεύγων, κ. Ιωάννης Σιώτος του Αντωνίου, ως τακτικός δημοτικός σύμβουλος, επικεφαλής της παράταξης της μειζονος μειοψηφίας του Δήμου Τήνου και αντιπρόεδρος της Δημοτικής Επιτροπής του ως άνω Δήμου, κατανήφισε την προσβαλλόμενη υπ'αρ. 363/17-12-2024 (ΑΔΑ: ΨΤΠΤΩΗ6-ΠΑΗ) απόφαση της Δημοτικής Επιτροπής, ως εκ τούτου ασκεί την υπό κρίση προσφυγή με προφανές έννομο συμφέρον.

Επειδή, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 118 «Ειδική διοικητική προσφυγή - Αιτήσεις θεραπείας - Αντικατάσταση του άρθρου 227 του ν. 3852/2010» του ν. 4555/2018 (133 Α'): *«Οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον μπορεί να προσβάλει τις αποφάσεις των συλλογικών ή μονομελών οργάνων των δήμων, των περιφερειών, των νομικών προσώπων αυτών, καθώς και των συνδέσμων τους, για λόγους νομιμότητας, ενώπιον του Επόπτη Ο.Τ.Α., μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από τη δημοσίευσή της απόφασης ή την ανάρτησή της στο διαδίκτυο ή από την κοινοποίησή της ή αργότερα έλαβε πλήρη γνώση αυτής. Ατομικές πράξεις κοινοποιούνται στον ενδιαφερόμενο με απόδειξη παραλαβής και αναφέρουν υποχρεωτικά ότι κατ' αυτών χωρεί ειδική προσφυγή για λόγους νομιμότητας ενώπιον του Επόπτη Ο.Τ.Α. μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών.»*

Επειδή, η πλήρης γνώση της προσβαλλόμενης πράξης πρέπει να προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, ή μπορεί να τεκμαίρεται από τα πραγματικά περιστατικά και τα εν γένει δεδομένα της συγκεκριμένης περίπτωσης (ΣτΕ 1036/2020, 1445, 1492, 1798/2020, 3355/2011, 2145/1994). Εξάλλου, το συγκεκριμένο χρονικό σημείο της κατά τα ανωτέρω πλήρους γνώσεως μπορεί να τεκμαίρεται, κατ' εκτίμηση των περιστάσεων κάθε υποθέσεως (βλ. ΣτΕ 274/2019, 2300/2018, 2294/2017, 3314/2015, 3224/2014, 1056/2012).

Επειδή η προσβαλλόμενη υπ'αρ. 363/2024 απόφαση της δημοτικής επιτροπής του Δήμου Τήνου εκδόθηκε στη συνεδρίαση της 17^{ης} Δεκεμβρίου 2024, αναρτήθηκε δε στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» την 19^η Δεκεμβρίου 2024, λαμβάνοντας ΑΔΑ: ΨΤΠΤΩΗ6-ΠΑΗ και η κατ' αυτής προσφυγή περιήλθε στην Υπηρεσία μας στις 21.12.2024, επομένως έχει υποβληθεί εμπρόθεσμα.

Επειδή, στο πλαίσιο του ελέγχου νομιμότητας κατά τις διατάξεις του άρθρου 227 του ν. 3852/2010 όπως ισχύουν, υπόκεινται οι εκτελεστές διοικητικές πράξεις των μονομελών και συλλογικών οργάνων των ο.τ.α., οι οποίες επιφέρουν αυτοτελώς έννομα αποτελέσματα.

Επειδή, απαραίτητο στοιχείο της προϋπόθεσης του παραδεκτού, σχετικό με τη φύση της πράξης ως διοικητικής, είναι η άσκηση δημόσιας εξουσίας με την πράξη, δηλαδή, η θέσπιση κανόνα

δικαίου ατομικού (με την ατομική πράξη) ή απρόσωπου (με την κανονιστική πράξη), με μόνη τη βούληση του διοικητικού οργάνου, που διατυπώνεται στην πράξη, και συνακόλουθα, η εκτελεστότητα της πράξης. Συνεπώς, η εκτελεστότητα της διοικητικής πράξης συνίσταται στο ότι η συμπεριφορά που καθορίζει και γενικότερα η ρύθμιση που θεσπίζει είναι υποχρεωτική από την έκδοσή της χωρίς άλλο, δηλαδή χωρίς να απαιτείται άλλη διαδικασία ή προηγούμενη δικαστική κρίση. Το χαρακτηριστικό αυτό της διοικητικής πράξης είναι συνέπεια του ότι με αυτή θεσπίζεται μονομερώς ένας κανόνας δικαίου. Η εκτελεστότητα των διοικητικών πράξεων εξασφαλίζεται συνήθως με ένα σύστημα κυρώσεων που μπορεί να είναι πειθαρχικές, ποινικές, διοικητικές και αστικές. Συνέπεια δε της εκτελεστότητας των διοικητικών πράξεων είναι η δυνατότητα άσκησης διοικητικού καταναγκασμού (ΣτΕ 1717/1988, Ε. Σπηλιωτόπουλος, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή, 2001, σελ. 492 επ.), ήτοι η αρμοδιότητα των διοικητικών οργάνων όπως, σε περίπτωση άρνησης του διοικουμένου να συμμορφωθεί προς τη ρύθμιση που επιβάλλει η διοικητική πράξη, προβούν με υλικές ενέργειες στον δια της βίας εξαναγκασμό αυτού να συμμορφωθεί στη ρύθμιση και να αρθεί η τυχόν πραγματική κατάσταση που έχει διαμορφωθεί συνεπεία της συμπεριφοράς του διοικουμένου εκτός των κανόνων που θέτει η διοικητική πράξη. Συνεπώς, δεν προσβάλλονται παραδεκτά πράξεις των διοικητικών οργάνων που στερούνται εκτελεστότητας, επειδή δεν θεσπίζουν κανόνα δικαίου, όπως: α) πράξεις που υπόκεινται σε έγκριση, β) ενέργειες εσωτερικές σχετικές με την εσωτερική λειτουργία των υπηρεσιών της Διοίκησης, όπως διαβιβαστικά έγγραφα ή έγγραφα που παρέχουν απλές οδηγίες προς τις υφιστάμενες αρχές ή συστάσεις ή υποδείξεις, γ) απλές γνώμες, δ) πληροφοριακά προς τον διοικούμενο έγγραφα, ε) πράξεις που εκδόθηκαν χωρίς νόμιμο έρεισμα, στ) προπαρασκευαστικές πράξεις που προηγούνται από την έκδοση μιας διοικητικής πράξης και είναι σχετικές με την έκδοσή της, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι απλές ή σύμφωνες γνωμοδοτήσεις και οι προτάσεις των γνωμοδοτικών οργάνων, ζ) πράξεις εκτέλεσης, η) βεβαιωτικές πράξεις και θ) πράξεις που έχουν ενσωματωθεί σε μεταγενέστερη διοικητική πράξη και οι οποίες αν και ήταν εκτελεστές έχασαν την αυτοτελείά τους και τον εκτελεστό τους χαρακτήρα, λόγω της ενσωμάτωσής στην τελική πράξη (Ε. Σπηλιωτόπουλος, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή, 2001, σελ. 498 επ.).

Επειδή, κατά τα ανωτέρω διαλαμβανόμενα, προκειμένου η Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου να προβεί σε ακύρωση πράξεων συλλογικών ή μονομελών οργάνων των Ο.Τ.Α., θα πρέπει αυτές να έχουν εκτελεστό χαρακτήρα, δηλαδή να θεσπίζουν κανόνα δικαίου.

Επειδή η προσβαλλόμενη απόφαση έχει εκτελεστό χαρακτήρα.

Επειδή, κατά τα ανωτέρω διαλαμβανόμενα, η εξεταζόμενη προσφυγή έχει κατατεθεί παραδεκώς, συνεπώς γίνεται τυπικώς δεκτή και εξετάζεται η βασιμότητά της.

Επειδή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 227 του ν. 3852/2010, οι αποφάσεις των συλλογικών ή μονομελών οργάνων των δήμων, προσβάλλονται ενώπιον του Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης αποκλειστικώς για λόγους νομιμότητας.

Επειδή η Γραμματέας Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου εξετάζει μόνο τους λόγους που προσβάλλονται με την προσφυγή και δεν ερευνά και άλλους λόγους ακυρότητας της πράξης, οι οποίοι δεν προσβάλλονται από τον προσφεύγοντα.

Επειδή, για την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης, ο προσφεύγων προβάλλει ότι: «[...] Με την ανωτέρω απόφαση, δηλαδή, η Δημοτική Επιτροπή του Δήμου Τήνου, εκτός από τη σύναψη χρησιμοποιεί, αποφάσισε και δεσμεύθηκε για σύναψη σύμβασης μίσθωσης με ..., με ρητή αναφορά μάλιστα και ως προς τη δεκαεπταετή διάρκεια αυτής, σε πλήρη αντίθεση με τη διάταξη του άρθρου 194 του Ν. 3463/2006 (ΚΑΚ), η οποία απαγορεύει τη διενέργεια απευθείας μισθώσεων, εισάγοντας ρητά αναφερόμενες στη διάταξη εξαιρέσεις, και επιβάλλοντας τον κανόνα της δημοπρασίας. Επισημαίνεται ότι η απόφαση αυτή της Δημοτικής Επιτροπής του Δήμου Τήνου δεν ευρίσκει έρεισμα στο νόμο, αφού ο Δήμος βάσει των σχετικών διατάξεων που διέπουν τη λειτουργία του δεν δύναται ούτε να προσυμφωνήσει μίσθωση ούτε να θεωρήσει εκ των προτέρων μία μελλοντική διαδικασία δημοπρασίας ως άγονη και να δεσμευθεί πως θα προβεί λόγω αυτού σε απευθείας μίσθωση. [...] Επειδή δεν νοείται με βάση τις προαναφερθείσες διατάξεις απευθείας μίσθωση ούτε προ-συμφωνία μίσθωσης με απόφαση της Δημοτικής Επιτροπής, κατά τα ανωτέρω αναλυτικώς εκτεθέντα. Ενόψει δε αυτών η προσβαλλόμενη τυγχάνει ακυρώσιμη.».

Επειδή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 194 «Μίσθωση ακινήτων από τους δήμους» του ν. 3463/2006 (114 Α'): «Για ακίνητα που μισθώνουν οι δήμοι, γίνεται δημοπρασία. Αν η δημοπρασία που διεξήχθη δεν απέφερε αποτέλεσμα, μπορεί να γίνει απευθείας μίσθωση με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του συμβουλίου τους, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του. Επιτρέπεται η μίσθωση κτιρίου για τη στέγαση σχολικής μονάδας πρωτοβάθμιας ή και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ανεξάρτητα από τη θεσμοθετημένη χρήση της περιοχής, εφόσον μετά από δύο (2) άγονες δημοπρασίες δεν βρέθηκε κατάλληλο κτήριο σε περιοχή όπου επιτρέπεται η ζητούμενη χρήση. Για τη μίσθωση του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 27 του ν. 3130/2003 (Α' 76) και της παρ. 9 του άρθρου 16 του ν. 627/1968 (Α' 266). Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται η απευθείας και χωρίς δημοπρασία μίσθωση ακινήτου: α) Για την προσωρινή κάλυψη αναγκών στέγασης σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, στην περίπτωση που δεν έχουν ολοκληρωθεί οι διαδικασίες της δημοπρασίας έως και δύο (2) μήνες πριν την έναρξη του σχολικού έτους ή προκύπτουν επείγοντες και απρόβλεπτοι λόγοι κατά τη διάρκεια αυτού, που υπογορεύουν την προσωρινή μεταστέγαση του σχολείου σε άλλο κτίριο. Για τη σύναψη της σύμβασης απαιτείται ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, που λαμβάνεται με τα δύο τρίτα (2/3) του συνόλου των μελών του, καθώς και εκτίμηση της αρμόδιας

επιτροπής καταλληλότητας, σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις. Κατά παρέκκλιση των καμένων διατάξεων, η διάρκεια της μίσθωσης ορίζεται για ένα (1) έτος με δυνατότητα παράτασης για άλλο ένα (1) έτος, εφόσον εξακολουθούν να υφίστανται οι ανωτέρω λόγοι. Αναμίσθωση δεν επιτρέπεται. β) Όταν το προς μίσθωση ακίνητο είναι ιδιοκτησίας του Δημοσίου, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού ή Ν.Π.Δ.Δ. αυτών, κατόπιν αιτιολογημένης απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του.».

Επαιδή, στο από 19.03.2025 (Α.Π. ΑΔΑ: 7553/19-03-2025) απαντητικό έγγραφο του Δήμου Τήνου περί παροχής απόψεων επί της υπό κρίση προσφυγής αναγράφεται ότι: «[...] Επιλέχθηκε η σύμβαση του χρησιδανείου και η δωρεάν παραχώρηση για δύο έτη, επειδή ο Δήμος Τήνου χρειάζεται χρόνο για να προχωρήσει τη νόμιμη διαδικασία σύναψης σύμβασης μίσθωσης για το ως άνω εδαφικό τμήμα. Συμφωνείται λοιπόν μεταξύ των συμβαλλόμενων, ότι με την συμπλήρωση της διάρκειας της σύμβασης χρησιδανείου, οι συμβαλλόμενοι θα συνάψουν σύμβαση μίσθωσης του ακινήτου με διάρκεια τουλάχιστον (15) έτη, μετά από εκτίμηση του μισθώματος από την αρμόδια επιτροπή του Δήμου, σχετική εισήγηση του Δημάρχου και απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου. Αναφέρεται λοιπόν ρητά ότι ο Δήμος επέλεξε τη σύμβαση χρησιδανείου και όχι τη σύμβαση μίσθωσης του εν λόγω ακινήτου. Αναφέρεται ρητά ότι η διαδικασία σύναψης σύμβασης μίσθωσης χρειάζεται χρόνο. Δεν γίνεται καμία αναφορά σε σύναψη σύμβασης μίσθωσης απευθείας – χωρίς διαγωνισμό. Αναφέρεται μν ότι θα συναφθεί σύμβαση μίσθωσης, αλλά υπό την προϋπόθεση ότι θα γίνει εκτίμηση της μισθωτικής αξίας του ακινήτου από την αρμόδια επιτροπή και σε περίπτωση που πληρούνται οι προϋποθέσεις του νόμου, θα γίνει σχετική εισήγηση από το Δήμαρχο προς το Δημοτικό Συμβούλιο, το οποίο θα αποφασίσει σχετικά και πάλι σε περίπτωση που πληρούνται οι προϋποθέσεις του νόμου. Η δε απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου στη συνέχεια θα εγκριθεί από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση, εφόσον και πάλι πληρούνται οι προϋποθέσεις του νόμου. Όλες αυτές οι διαδικασίες είναι μέρος της διαδικασίας της μίσθωσης ακινήτου από το Δήμο. Δηλαδή, καμία σύμβαση μίσθωσης δεν αποφασίστηκε, ούτε συνάφθηκε με την προβλεπόμενη απόφαση. Και καμία σύμβαση μίσθωσης δεν μπορεί να συναφθεί αν δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις του νόμου. Κι αυτό γιατί εκτός όλων των άλλων, η απόφαση για τη σύναψη σύμβασης μίσθωσης χωρίς διαγωνισμό εξαρτάται από το Δημοτικό Συμβούλιο. Σε περίπτωση που η συγκεκριμένη μίσθωση δεν πληροί τις προϋποθέσεις του νόμου για απευθείας σύναψη σύμβασης (χωρίς διαγωνισμό), τότε το Δημοτικό Συμβούλιο δεν θα αποφασίσει τη σύναψη σύμβασης μίσθωσης και θα αποφασιστεί η διενέργεια διαγωνισμού. Αν πληρούνται οι προϋποθέσεις, τότε το Δημοτικό Συμβούλιο θα αποφασίσει θετικά και μόνο τότε θα συναφθεί σύμβαση μίσθωσης. Ο λόγος για τον οποίο δεν επεκταθήκαμε σε όλες αυτές τις διευκρινίσεις στο συμφωνητικό του χρησιδανείου, είναι γιατί θεωρούσαμε αυτονόητο ότι επρόκειτο για μία απόφαση για σύναψη σύμβασης χρησιδανείου. [...]».

Επειδή, περαιτέρω, στο διατακτικό της προσβαλλόμενης απόφασης διαλαμβάνεται, ότι: «1. Εγκρίνει την σύναψη συμφωνητικού χρησιδανείου με ... για την παραχώρηση τμήματος του ακινήτου επιφάνειας τμήματος 500 τμ για δύο (2) έτη για την εγκατάσταση φορητής μονάδας αφαλάτωσης στην περιοχή 2. Το χρησιδάνειο έχει ως εξής: [...]. Ο αφενός συμβαλλόμενος χρήστης έχει στην κυριότητα, νομή και κατοχή του ένα αγροτικό ακίνητο στη θέση ... στην κτηματική περιφέρεια της ... του Δήμου Τήνου ευρύτερης εκτάσεως (828 τμ σύμφωνα με τον τίτλο κτήσης και 1.099,41 τμ σύμφωνα με νεότερη μέτρηση), που μεταξύ άλλων συννορεύει με δρόμο και με αγριολό. [...]. Επιλέχθηκε η σύμβαση του χρησιδανείου και η δωρεάν παραχώρηση για δύο έτη, επειδή ο Δήμος Τήνου χρειάζεται χρόνο για να προχωρήσει τη νόμιμη διαδικασία σύναψης σύμβασης μίσθωσης για το ως άνω εδαφικό τμήμα. Συμφωνείται λοιπόν μεταξύ των συμβαλλομένων, ότι με την συμπλήρωση της διάρκειας της σύμβασης χρησιδανείου, οι συμβαλλόμενοι θα συνάγουν σύμβαση μίσθωσης του ακινήτου με διάρκεια τουλάχιστον δεκαπέντε (15) έτη, μετά από εκτίμηση του μισθώματος από την αρμόδια επιτροπή του Δήμου, σχετική εισήγηση του Δημάρχου και απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου. [...]».

Επειδή εν προκειμένω, η δημοτική επιτροπή του Δήμου Τήνου με την υπ'αρ. 363/17-12-2024 (ΑΔΑ: ΨΓΠΤΩΗ6-ΠΔΗ) προσβαλλόμενη απόφαση ενέκρινε τη σύναψη συμφωνητικού χρησιδανείου με ... για την παραχώρηση τμήματος του ακινήτου επιφάνειας τμήματος 500 τ.μ. για δύο (2) έτη για την εγκατάσταση φορητής μονάδας αφαλάτωσης στην περιοχή ..., ακολούθως δε, στην ίδια απόφαση, συμφώνησε με τον έτερο συμβαλλόμενο του χρησιδανείου ότι, **μετά από εκτίμηση του μισθώματος από την αρμόδια επιτροπή του Δήμου, μετά από εισήγηση του Δημάρχου και μετά από απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου** θα συνάγουν σύμβαση μίσθωσης του ακινήτου με διάρκεια τουλάχιστον δεκαπέντε (15) έτη. Ως εκ τούτου, ο Δήμος Τήνου προτίθεται να προβεί στην σύναψη της ως άνω σύμβασης μίσθωσης, λαμβάνοντας υπόψη τις προϋποθέσεις που ορίζει η κείμενη νομοθεσία περί μίσθωσης ακινήτων από τους δήμους και ειδικότερα οι διατάξεις του άρθρου 194 του ν. 3463/2006 και ουδόλως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση ότι δεν θα τηρήσει τη διαδικασία που ορίζουν οι ως άνω διατάξεις.

Επειδή, εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι, ο λόγος που προβάλλει ο προσφεύγων ότι με την προσβαλλόμενη απόφαση η Δημοτική Επιτροπή του Δήμου Τήνου, εκτός από τη σύναψη χρησιδανείου, αποφάσισε και δεσμεύθηκε για σύναψη σύμβασης μίσθωσης με ..., με ρητή αναφορά μάλιστα και ως προς τη δεκαπενταετή διάρκεια αυτής, σε πλήρη αντίθεση με τη διάταξη του άρθρου 194 του Ν. 3463/2006 (ΚΔΚ), τυγχάνει απορριπτέος ως νόμος αβάσιμος.

Για τους λόγους αυτούς:

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

Απορρίπτουμε ως νόμο αβάσιμη την υπ' αρ. πρωτ. 4628/17-02-2025 ειδική διοικητική προσφυγή του κ. Ιωάννη Σκότου του Αντωνίου, επικεφαλής της παράταξης μειζονος μειοψηφίας

του Δήμου Τήνου και αντιπροέδρου – τακτικού μέλους της Δημοτικής Επιτροπής Δήμου Τήνου, σύμφωνα με το προαναφερθέν σκεπτικό.

Κατά της απόφασης αυτής και εντός ενός (1) μηνός από την κοινοποίησή της, μπορεί να ασκηθεί προσφυγή στην Ειδική Επιτροπή του άρθρου 152 του ν. 3463/2006, που εδρεύει στα γραφεία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου (Επτανήσου 35, Ερμούπολη Σύρου), σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 238 παρ. 1 του ν. 3852/2010 και 151 του ν. 3463/2006.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΜΑΡΙΑΝΝΑ ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ

Προς

κ. Ιωάννη Σιώτο του Αντωνίου
Επικεφαλής μείζονος μειοψηφίας
Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Τήνου
και Αντιπροέδρου Δημοτικής Επιτροπής
Δήμου Τήνου

Κοινοποίηση

Δήμο Τήνου